

Pala Yhdysvaltain sosialismin historiaa

”Sointulasta” Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa.

Morris Hillquitin mukaan.

(Tämä teos tulee kohdakkoin julkaistavaksi Raivaajan kustannuksella).

Kiitolliseksi koekentäksi Europan utopisille sosialistisille opeille tarjoutuvat Pohjois-Amerikan Yhdysvallat, siellä kun oli halpaa, vapaata maata yllin kyllin tarjona ja vanhan maailman turmelevilta vaikutuksilta rauhassa voitiin yrittää ihanneyhteiskunnan luomista. Ranskalaisen Saint-Simonin systeemi, jonka päätarkotus oli teollisuuden kansallinen ja kansainvälinen järjestäminen tieteelliselle pohjalle, ei suosinut pien-piirteisiä kokeiluja eikä sen vaikutuksia ole Amerikassa havaittavissa. Mutta sen sijaan hänen maamiehensä Charles Fourierin ja englantilaisen Robert Owenin teoriain mukaan piti tuollaisilla pienillä malliyhteiskunnilla juuri osotettaman tien vapautumiseen kapitalismin kirouksista.

Viime vuosisadan kuluessa lasketaan Yhdysvaltain alueella olleen toimessa satakunta tällaista kommunistisiirtolaa. Nämä voidaan luokitella lahkolais-, owenilais-, fourierilais- ja ikarilais-kuntiin.

Lahkolaiskuntien

päätarkotus uskontonsa vapaa harjoittaminen, kommunismi, keino jonka avulla tahdottiin pitää jäseniä erillään uskottomasta maailmasta. Nämä eivät pyrkineet levittämään kommunistista

aatetta eivätkä tarkottaneet naapureille esimerkin astumista, vaan olivat pääasiassa niiden omien jäsenten pakopaikkoja heidän halutessaan vetäytyä "maailmasta" erilleen. Uskonnollisia olivat kyllä nuo muutkin siirtolat, mutta tähän luokkaan luetut harjoittivat jotain erikoista uskonnon muotoa. Näitä syntyi aikaisemmin ja olivat ne lukuisimmat, onpa niitä vieläkin olemassa.

Näistä on huomattava n. k. shaker'it ("vapisiijat") kveekarien lahko. Liikkeen "äiti" oli Ann Lee, joka opetuslapsineen tuli Amerikkaan ja v. 1776 perusti New Yorkin valtioon seurakunnan, joka laajeni rikkaaksi siirtolaksi, käsittäen kukoistusaikanaan yli 5.000 jäsentä. Tuhatkunta on vieläkin jällellä "tuhatvotisen kunnan" eli "uskovaisten yhteiskunnan" jäseniä.

Shakerit ovat jaetut kolmeen luokkaan: tulokset, jotka asuvat yhdyskunnan ulkopuolella itse hoitaen maallisia asioitaan; nuoret, jotka jo elävät seurakunnassa, mutta voivat vielä omaisuusineen erota, ja vanhimmat, jotka ovat uhranneet omaisuutensa yhteisölle ja kokonaan "perheeseen" vihkiytyneet.

Diakonit hoitavat maallisia asioita. Kaksi vanhinta veljestä ja samoin sisarta muodostavat hallituksen, yksi "johtajana". Naiset ovat samoin kuin miehetkin edustuskelpoiset.

Heidän uskonsa mukaan on jumaluus-mies-nais-kaksois olento, joista edellistä puolta edustaa Jesus, jälkimäistä Ann Lee Ihminenkin oli alkujaan kaksoisolento, mutta Aatamin toivoessa toveria lankesi se eri sukupuoliksi. Avioliitto on siis alhainen aste ja shakerit kieltäytyvät sukupuolielämästä. Maailman kehityksen neljäs aste eli "viimeisen ilmestyksen taivas" on heidän kauttaan alkanut. Heukimailman kanssa seurustellessaan joutuivat he "vavistus"-tilaan.

Shakerit viettävät tervettä, hyvin järjestettyä elämää, nukkuvat klo 9—5, syövät miehet ja naiset eri pöydässä — yksinkertaisesti, useimmat vain kasviksia. Erikoista puhtautta noudatetaan. Lukeminen on rajotettu hyödylliseen ja opettavaan, esitelmiä pidetään, laulua ja leikkejäkin harrastetaan.

Omaisuusyhteys ei ulotu koko lahkoon, useat "perheet" ovat hyvin rikkaita, seurakuntia on yhälekkässä valtiossa.

"H a r m o n i a n" eli sopusoinnun seuralla on Pensylvaniasa 100-taloinen kylä. (egonomy" (talous), jonka omistaa vanhinten ryhmä, muinoin rikkaan siirtolan viimeiset veljekset, jotka noudattivat ankaraa komentoa.

Lahkon perustaja on G. Rapp, joka 600 seuralaisen mukana v. 1804 lähti Württembergistä vainoja pakoon. Nämät talonpojat ja käsityöläiset raivasivat Pensylvanian maa-alueen, jonka 1814 kuitenkin myivät, siirtyen Indiaan. Sen myivät he Robert Owenille ostaen nykyisen paikkansa. Kiitetty on heidänkin puhtauttaan ja järjestyttään sekä onnellista elämäänsä.

Se häiriytyi kun v. 1831 "kreivi Maximilian de Leon" seuruneineen tuli sinne päästen pian johtajaksi. Kun hän vietti seurakuntalaisia pois heidän periaatteestaan, sai hän 250 eväinään muille markkinoille. Pian paljastui hän petkuttajaksi ja hylkäsi seuralaisensa, jotka hajaantuivat. — Pian saavuttivat "economit" entisen kukoistuksensa. Kansalaisotien aikana (1860-luvulla) omistivat he ½ miljoonaa rahaa ja laajoja maita.

Harmonistit aikoivat v. 1807 noudattaa naimattomuutta, mutta muuten pitivät he iloisesta elämästä eivätkä halveksu olutta eikä hyvää ruokaa. — Liikkeen laajetessa aikoivat he käyttää palkkatyötä muodostuen vähitellen kapitalistipiiriksi, joka omistaa maita, öljylähteitä ja osakkeita useissa liikkeissä.

Zoar-nimisen seurakunnan perustivat myös vyttenbergiläiset lahkolaiset, jotka kieltäytyessään sotapalveluksesta joutuivat vainon alaisiksi ja lähtivät isänmaastaan. Erään rikkaan, englantilaisen kveekkarin avulla pääsivät Amerikkaan, ostivat Ohiossa maata ja rakensivat Zoar-kylän. He johtuivat v. 1819 järjestämään taloutensa kommunistisesti estääkseen seurakuntalaisten keskuudessa heräävän voitonhimon levenemistä.

Heidän hengellinen ja maallinen johtajansa Bimeler oli opillista sivistystä vailla oleva, mutta lahjakas mies ja hänen ansiokseen luetaan suureksi osaksi siirtokunnan nopea kukoistus. Hänen koottuja esitelmiään pitivät he suuressa arvossa.

Alkuun hyläten avioliiton, havaitsivat he kuitenkin 10-vuotisen kokeilun jälkeen, ja vanha johtaja oli rakastunut nuoreen tyttöön, että ihmisen ei ole hyvä olla yksin ja peruuttivat naimattomuuden.

Kolmihenkinen johtokunta ohjaili töitä sijoittaen kunkin hänen taipumuksiinsa sopivalle paikalle. Viisihenkinen tuomioistuin ratkaisi riidat. Vuotuisissa kyläkokouksissa olivat kaikki miehet ja naiset äänivaltaisia.

Heidän köyhinä ollessaan pysyi hyvä sopu, mutta kokoon-tuvat rikkaudet — v. 1874 n. 300 jäsenen miljoona dollaria —

toivat kiusauksia, jotka pitkään riitain jälkeen v. 1898 johtivat yhteisön hajaantumisen. Kukin sai kouraansa 1,500 dollaria.

Amana-seurakunnan perustivat myös saksalaiset lahkolaiset, jotka uskoivat jumalan yhä ilmestyvän eri henkilöissä. V. 1842—44 tulivat he vainottuina Amerikkaan, asettuivat ensin New Yorkin alueelle, mutta joukon nopeasti kasvaessa "käski henki" heidän siirtyä kauvemmas ja v. 1855 perustivat he Iovaan vieläkin kukoistavan seurakunnan.

Alkuperäisesti aikomatta johtivat olot heidätkin kommunismiin. Heitä on 1,800, asuen eri kylissä, joissa on tehtaita ja kouluja y. m. Vuosittain asettavat miehet vaalin kautta 13 uskottua johtamaan laitosta.

Amanalaiset elävät perheissä, syöden kuitenkin yhteisissä ruokasaleissa. Kylän varastosta saa kukin laskuunsa oitaa tarpeensa. 7—14 ikäiset lapset käyvät koulua koko vuoden, 15—20 ikäiset vain talvikauden. Puvut ja ruoat ovat yksinkertaiset, mutta hyvät, työ kohtuullinen. Palkkalaisiakin käytetään kiireisinä aikoina.

Avioliittoa eivät kiellä, mutta eivät edistäkään; 25 vuotta täytyy sulhasen olla täyttänyt. Naisjohtajansa, "jumalan aseen" Barbara Heinemanin he erottivat, kun tämä liian ystävällisesti silmäili "nuoria miehiä".

Bethel ja Amora, Missourissa ja Oregonissa, ovat t:ri Keilin perustamia sisarusseurakuntia. Kirjavan elämän jälkeen koki hän v. 1844 seurueen, johon liittyi m. m. "kreivi de Leonin" petkuttamia ekonomisteja. Muutamassa vuodessa loivat nämä köyhät ihmiset ahkeruudellaan kukoistavan siirtolan, johon rakensivat tehtaitakin (villakehräämön, sahan y. m.)

Keilin levoton henki aiheutti v. 1851 sen, että hän, mukanaan 80 toveria lähti Bethelistä perustaen Amoran, johon loivat m. m. hedelmäviljelystä harjoittavan siirtolan.

Keil oli presidentti, jonka nimessä koko omaisuus oli vuoteen 1872, jolloin kukin täysikäinen sai osakkeensa. Yhteiselanto jatkui edelleen. Kukin valitsee itse työnsä, josta sopi siirtyä toiseen, työaika ei ollut määrätty eikä ollut ankaraa järjestystä. Työmiehet määräsi luonnollinen valinta.

Avioliitto oli suosiossa ja ankaraa perhe-elämää noudatettiin. Kullakin perheellä oli asuntonsa. Tarpeensa sai kukin varastoista. Ylipäänsä pysyttiin hyvin koossa. Jos joku halusi

lähteä, sai hän pienen osuuden mukaansa. Johtajan persoonallinen vaikutus piti koossa näitä vapaita yhdyskuntia, jotka haajaantuivat pian hänen kuoltuaan v. 1877.

Oneida oli J. H. Noyes'in aloitteesta. Tämä lakietiedettä ja jumaluusoppia tutkinut mies kokosi vähitellen, etupäässä omastaan, piene seurueen, jotka 1848 perustivat New Yorkin valtion kommunistisen kyläkunnan. Suuret alkuvaikendet voitettuaan saivat he silkki- ja nahka-tavaransa sekä hedelmänsä hyvään maineeseen markkinoilla. V. 1874 oli heitä 300, joukossa useita yläluokkalaisia. Kansanvaltainen vaikka mutkikas koneisto oli järjestetty asian hoitoa varten.

Heillä oli omituisia uskonnollisia käsityksiä. Jumalan valtakunta oli heidän kauttaan toteutunassa maailmassa ja elävät he täydellisessä pyhydessä ("perfektonistit"). He elivät seka-avioluudessa, väittivät johtavansa suvun jatkamista tieteellisesti. Lapset kasvoivat hoitoloisa ja olivat hyvinvoipia ja iloisia. Kouluja oli ja nuoret saivat opiskella yliopistoissa, kirjoja ja aikakauslehtiä julaistiin. "Keskinäinen arvostelu korvasi rangais-tukset; ne eivät herättäneet pahennusta, vaikka olivatkin ankarat.

Heidän monimutkainen avioliittonsa nosti ympäristön papit sotajalalle ja seurakunta hajosi.

Sen jäännös muodostui rikkaaksi yhtiöksi, jolle säilyi e-räitä osuuskunnallisia laitoksia.

Robert Owenin

opeilla ja kokeiluilla on ollut tärkeä merkitys Amerikan sosialis-mille. Tämä mainittava mies syntyi 1771 Newtownissa Skottlan-nissa. Hänen luonteessaan oli yhtyneet mainio järjestämiskyky, väsymätön ahkeruus, teräväjärkisyys, lämminsydämisyyys, hyvä ihmistuntemus, rohkea ja arvokas rakastettavuus. Hän kohosi pian lontoolaisesta kauppa-apulaisesta vastuunalaiseen asemaan suuressa manchesterilaisessa liikkeessä. Tutkimuksensa olivat johtaneet hänet vakaumukseen, että ihminen on ympäristönsö tuote. Jos siis mieli ihmistä parantaa, oli alettava ympäristös-tä. V. 1800 pääsi johtajaksi Lanarekin tehtaaseen, jossa oli 2,500 työläistä. Joittenkin osakkaiden mukana ostettuaan teh-

taan ryhtyi hän aatettaan toteutamaan. Kauppias välikädet pois tettiin ja tilalle tuli osuuskauppoja. Kapakat tungettiin sivuun ja uusi asuntoja rakennettiin. Vaivaistaloista ei enää haalittu lapsia. Kouluja perustettiin. Työraugaistukset poistettiin, työaika lyhennettiin ja palkat korotettiin. Epäluuloisesti ottivat amatintarkastajat kuin työläisetkin hänen puuhansa vastaan. Mutta kun Owen v. 1806 puuvillapulan aikana piti työttömät työläisensä 4 kuukautta täydellä palkalla, alkoivat nämä hänet ymmärtää. Voitto-osuuksiensa pienenemistä pelkäävään osakkaitten vastarinta pakotti hänet hakemaan uusi liikekumppaneja, jotka tyytyivät 5 %. Yljäämä käytettiin ihmisystävällisiin yrityksiin. Kurjasta tehdaskylästä oli pian tullut kukoistava malliyhteiskunta, jota käytiin ihmettelemässä, ja sen luoja oli europalainen kunluisuus.

Nyt veti hän teoriaansa johtopäätöksen: taloudellinen fasaarvo oli toteutettava. Ihmisystävästä oli tullut kommunisti, joka rupesi oppiaan kaikin keinoin levittämään. Laati ohjelman työväensuojelulainsäädännöksi, josta osa toteutuikin. Laati suunnitelman työn osuskunnalliseksi järjestämiseksi. Rikkaitten ihmisystävään oli se toteutettava. V. 1824 osti hän rappilaisten lahkokunnan siirtolan Indianassa, matkusti Amerikkaan, piti esitelmää ja suunnitteli tarkoin yhdyskuntajärjstön. New Harmonyn epäonnistumisen jälkeen kävi vielä kolmasti Amerikassa sosialismia saarnaamassa. V. 1845 kutsui kansainvälisen sosialistikongressin New Yorkiin. 1820-, 30- ja 40-luvuilla perustettiin osuus-yhdyskuntia Englantiin, Skotlanttiin ja Irlantiin, mutta ne eivät menestyneet. Mutta mies ei masentunut. V. 1832 puuhasi hän "oikendellisiä työväiyhtöpankkeja", joiden kautta työläisten piti — sivnuttaen kapitalistit — saada työnsä täydet tulokset. Perustettiin pankki, joka koetti tuotteitten vaihtoa järjestämällä toteuttaa tuota aatetta. Tuotantoa ei yritetty järjestää. Epäonnistuttiin ja Owen menetti omaisuutensa. Yli 60 vuoden ikäisenä hän yhä jatkoi toimintaansa. Perustettiin "kaikkien luokkain ja kansain järjestö", jonka jäsenet vasta 1839 nimittivät itseään sosialisteiksi. — Owen oli ammattijärjestöjen ensi kongressin puheenjohtajana. Kuoli 1858 87 vuoden iässä. — Hän on pikkulastenkouluun, työväensuojelulakien ja osuustoiminnan ensi miehiä ja hänen teorioitaan on nusaikaisessa sosialismissa kehitetty edelleen.

Owenin alkuunpanemana liike (1825—30) ensimmäisenä Amerikassa levitti sosialistista valistusta ja hänen oppilaansa perustivat järjestöjä ja lehtiä, perustettiinpa New Yorkiin työväenpuoluekin, joka pian kuitenkin sulautui porvarillisiin vasemmistoryhmiin.

New-Harmoni oli ensimmäinen owenilainen kommunistinen siirtola Amerikassa. Sen osti Owen 150,000 dollarilla. Alettiin veloittaa ja mainioin edellytyksin. Rikas luonnontieteilijä Maclure oli osakas ja New-Harmonyn koulujen järjestäjä; etevä oppineita asettui sinne. Rohkeasti toivottiin kommunismin siunausten sieltä käsin pian leviävän "kunnasta kuntaan, valtiosta valtioon, maanosasta maanosaan, kunnes ne vihdoin käsittävät koko maanpiirin ja levittävät kaikille ihmisten lapsille valoa, yltäkylläisyyttä, tietoja ja arvoa."

Kunnassa viikossa oli Owenin kutsua noudattaen sinne saapunut 800 henkeä ja yhä niitä tulvi. Mutta senkaltainen oli seurakunta; monet tulivat elämään tuon "rikkaan hulluttelijan" kustannuksella. Tämä kirjava seura ei ollut yhteiselantoon kypsynyt. Kahden vuoden kuluessa oli heillä 7 eri "peruslakia." Ei ollut Owen tahtonut ilman muuta alkaa kommunismilla. Kolme koevuotta oli määrätty kullekin. Mutta pian oli siellä päätetty totentaa täysi kommunismi. Väliin oltiin jo pääsemässä tolalle ja laiskurit alkoivat kaikota, mutta sitten sekaannuttiin taas. Saarnaajat puhalsivat liekkiin uskonnollisia riitoja ja ne sekä perustuslakiriitaisuudet vähensivät väkeä. Eronneet perustivat ympäristöön uusia yhdyskuntia.

Owen jätti laitoksen poikansa johtoon ja matkusti Englantiin ja kun hän 1826 palasi, oli kaikki vielä verraten hyvin. Rohkeassa kirjelmässä selitti hän ihmisten orjuutuksen kolmeksi peruspahaksi: yksityisomaisuuden, järjettömät uskonnot ja näille rakennetun avioliiton. Näistä on ihmiskunta vapautettava ja New-Harmony oli oleva yhtenä välikappaleena. Vähitellen herää kuitenkin epäilyjä. Owen huomaa, että tällaisen laitoksen jäseneltä vaaditaan rehellistä aikomusta, kohtuutta, ahkeruutta, huolellisuutta, puhtautta, tiedonhalua ja sen myöntämistä, että ihminen ei itse muodosta luonnettaan vaan että se muodostuu.

Myöhään herättiin. Aasukkaat alkoivat hajaantua, toiset muodostivat pieniä yhdyskuntia, vuokraton osuuskunnan maita, mutta eivät pitäneet niitä kauan, kilpailu, keinottelu ja viinan-

poltto tunkeutuivat hajoavaan ihanneyhteiskuntaan tuhoten sen. Yellow Springs. Owenin v. 1824 esitelmöidessä Cincinnatiassa kääntyi hänen oppiinsa Daniel Roe, Swedenborgilaisen "Uuden Jerusalemin" kirkon pappi. Tämän rikkaat seurakuntalaiset, n. 75—100 perhettä, rupesivat elämään kommunistisesti. Toimeen käytiin innolla, laiskuudessa eläneet yläluokkalaiset alkoivat nrheilla työllä. Naiset puuhasivat yhteiskeittiöissä. Puolen vuoden kuluttua "tulivat järkiinsä" ja palasivat kylälästyneinä entiseen elämään. Yellow Springs oli enää haihtunut unelma, muisto vain.

Nashoda oli omituisin owenilaisista yrityksistä. Sen perusti v. 1825 F. Wright, paljon matkustellut, etevä skottilaisneiti. Laitoksen päätarkotus oli kohottaa neekeriorjia valkeitten ihmisten tasalle (W. oli orjainvapautusliikkeen toimihenkilöitä).

Yhteisiä kouluja mustia ja valkeita lapsia varten perustettiin, tiloilta lainattujen orjain työn tuloksesta oli puolet käytettävä heidän elantonsa, toisista puolista oli koottava rahasto heidän vapaaksiostamistaan varten.

Alku oli rohkaiseva, mutta kun johtajan täytyi poistua eivät seurajat jaksaneet tuhoa torjua. V. 1828 myönnettiin yritys epäonnistuneeksi. Neiti Wright jatkoi kuitenkin tarmolla taisteluaan kommunismin, orjain vapautuksen ja naisten oikeuksien puolesta, kuoli v. 1852.

Muita owenilaisia yrityksiä olivat Haverstraw New Yorkin lähistöllä "järjenkirkkoineen"; Coexsacki samoilla seuduilla ja Kendal Ohiossa, joka harjoitti villateollisuutta ja menestyi aluksi, mutta kun kuunne tuhosi perheenisiä ja velkanieliehet ahdistivat, täytyi senkin hajoutua. Muitakin pienempiä mainitaan vielä olleen.

Neuvoteltuaan Owenin kanssa Englannissa otti Cabet Peters-Kompanialta Texasissa maata. Sinne lähti esijoukko suurin juhlallisuuksin 3 p:nä helmikuuta 1848. New Orleansiin saavuttuaan sai joukko kokea pettymyksiä, jotka kohosivat katkeriksi kärsimyksiksi, kun päästiin itse luvattuun maahan. Yhtiö oli petkuttanut, myynyt huonoa maata ja erillään olevissa palstoissa: erittäin haitallinen seikka yhteiselantoa alkavalle siirtolalle.

Kun rohkeat tienraivaajat, tautien ja vastuksien voittamina, talvella 1848 palasivat New Orleansiin, tapasivat he siellä toi-

sen joukon, jonka mukana oli itse Cabet. — Ranskan tapauks t. m. m. helmikuun vallankumous lupauksineen, olivat suuresti su-pistaneet joukkoa. V. 1849 tammikuulla oli heitä alle 500 koos sa New Orleansissa. Rahaa oli 17 tuh. dollaria.

Syntyi riitaisuuksia, mutta 280 siirtolaista päätti lähteä Illinoisiin, jossa ostivat mormooneilta Nauwoon kaupungin Han-koekin piirissä. Maa ja laitokset olivat hyvässä kunnossa ja in-nolla kävivät ikarilaiset toimen. Onni hymyili heille ja 6—7 vuotta kesti menestystä. Rakennettiin yhteistalo, ruokasali, seu-rahnone, koulu, työpajoja y. m. Maata viljeltiin ja sitä paitsi oli mylly, saha y. m. tuotantolaitoksia.

Presidentiksi valittiin Cabet, mutta häntä vastaan kohosi vuosien kuluessa tyytymättömyyttä. 1856 syntyi ilmiriita, jossa Cabet erotettiin joukosta. Hän lähti nyt uskollistensa joukon mukana St. Louisiin, mutta 8 p. marrask. 1856 katkasi halvans hänen elämänsä langan.

Hänen mukanaan kulkenut joukko perusti *C h e l t o m i - e n* siirtolan St. Louisin läheistölle. Siellä oli iso kivitalo ja 6 pienempää rakennusta. Vaikka kauppa oli epäedullinen, käytiin innolla työhön käsiksi. Pariisistakin tuli avustusta ja jo oltiin v. 1859 hyvällä taloudellisella pohjalla, kun tuli hallitusmuodosta riita, joka lopulta vei hajaannukseen. V. 1864 julisti viimeinen presidentti pienelle, nyyhkivälle viimeisten uskollisten joukolle yhteiskunnan hajonneeksi.

Nauwoossa tapahtui myös hajaannu ja v. 1852 lähti sieltä joukko *L o w a a n*, jossa kävivät käsiksi epätoivoiseen työhön. Kovasti yritettiin. Alkuperäisissä nutismökeissä asuen tehtiin kovasti työtä ja vaurastuttiin vähitellen. Saatiin jo aikaa hui-veksiin ja henkisiin rientoihin.

Joukkoon tuli uudemman sosialistisen hengen elähyttämiä europalaisia. Nämä yhdessä nuoren Johnen kanssa perustivat "nuorten puolueen", joka vaati uudistuksia. Vanhuksket olivat vastahakoisia ja riitaisuuksia syntyi ja 1870 tuli hajaannus Nuorten käsiin jäänyt osa kesti vuoteen 1887 ja vanhat yrittivät vuoteen 1895 saakka.

* * *

Muutamiiin mietteisiin antaa näytteet ihannesiiirtolain his-toriaa aihetta. Huomiota herättää ensinnä se että uskonnollisten

lahkojen siirtolat menestyivät paremmin taloudellisesti ja kestivät ne kauemmin, kun sen sijaan varsinaisten kommunististen yritysten asukkaat kituivat köyhissä oloissa ja muutamien vuosien kuluttua olivat pakotetut lopettamaan.

Hillquit selittää tämän seikan siten, että ensiksikin olivat noitten uskonnollisten siirtolain asukkaat etupäässä talonpoikaistäväkeä, työhön tottuneita, vaatimattomia, eikä heille kommunistinen elämä ollut pääasia, vaan keino, joka auttoi heitä elämään riippumattomina ja toteuttamaan uskonnollisia tarkoituksiaan. Sitä paitsi eivät he olleet johdonmukaisia kommunismissa, vaan pitivät palkkatyöväkeä ja rikastuivat niillä. Noitten toisten siirtolain eläjät sen sijaan enimmäkseen olivat tottuneet parempaan elämään, mutta raskas uutisraivaajan työ oli heille outo. He odottivat niin paljon tuolta yhteiselannolta, se oli heille tarkoitus, pääasia. Usein oli sitäpaitsi yritys huonosti perusteltu.

Päävika kuitenkin, miksi noitten yritysten täytyi mennä kumoon, oli niiden läpeensä utopinen luonne. Nuo yrittäjät luulivat voivansa vetäytyä erilleen yhteiskunnasta ja mielensä mukaan luoda uuden, vieläpä pienoiskokoisen ihannemaailman. He eivät osanneet ottaa huomioon sitä tosiasiaa, että uuden ajan teollinen kehitys on kytkenyt ihmiset toisiinsa ja luonut yhteiskunnan monimutkaisen koneiston, joka perustuu yhteistyölle. Yksilö on kokonaan riippuva osa suuressa koneistossa eikä hän voi siitä erota joutumatta raakalaisuuden kehitystaselle. Yhteiskunnallisen elimistön jakamattomuus on se kari, jolle kommunistiset kokeet kolahtavat. Ei voida kokonaan erota ympäröivästä maailmasta ja joutuvat siten kapitalismin kynsiin, jolleivät — kuten useat uskonnolliset siirtolat — itse heittäy sen virtaan.

Uusaikaiset sosialistit ovat aikoja sitten luopuneet yrittelyistä paikata nykyistä kapitalistista järjestelmää kommunistisilla ryysyillä ja perustavat pyrkimyksensä koko yhteiskuntaelimityön kehittämiseen.

Hauskoja johtopäätöksiä voi siltä näiden siirtolain oloista vetää kommunistisen elämän vaikutuksiin nähden. Ja missä tämä elämä saattoi pitemmän aikaa jatkua, sieltä saatiin esim. pätevä vastaus väitteeseen, että muka vapaa kilpailu on ainoa keksintöjen ja ammattitaidon kannustin. Aivan puolueettomat näissä siirtoloissa kävijät vakuuttavat, että siellä vallitsi virkeä elä-

mä, kyvyt kehittyivät, ahkeruus ja monipuolinen yritteliäisyys olivat ilmeiset.

Mitään peloteltua pakkovaltaa ei tarvittu. Työn valinta ja suoritus kävi hyvin. Vieläpä nekin tilapäistulokkaat, jotka puute siirtoloihin ajoi tai jotka kulkurielämänsä retkillä sinne sautuivat, tottuivat yleensä pian järjestykseen ja täyttivät tunteellisesti tehtävänsä.

Tuskaisan kiihkon ja kilpataistelun sijaan on tullut tyyneen työn ilo ja turvaton elämän rauhallisuus. Huvittelu on rauhallista ja todella virkistävää. Työaika oli yleensä lyhyt, sekä antoi moninkertaisia tuloksia palkkatyöhön verraten. Terveystieteiden vaatimuksia ja kohtuutta noudatetaan. Elämä ei suinkaan ollut yksitoikkoinen. Itsemurhat ja mielenhäiriöt tuntemattomat, asukkaat yleensä pitkäikäisiä. Avuliaisuus ja vieraanvaraisuus kukoistivat. Kasvatuksesta pidettiin erinomaista huolta. Miesten ja naisten tasa-arvo vallitsi.

Johtopäätökseksi siis jää, että vaikka kommunistisiirtolat eivät voineetkaan alkaa aikomaansa yhteiskunnan uudistusta, ne kuitenkin osottivat yhteistyön suunnauksen ja yhteiselämän hyvät vaikutukset siveellisessä, henkisessä y. m. suhteessa.
